

Cumpăna Părintelui Teodorit

Ieroshimonahul Teodorit se luptă de două săptămâni cu Sfântul Arhanghel, pentru sufletul lui Vasilie Prisăcaru. Acest creștin se bolnăvise greu, devale, în bojdeuca-i dela poalele codrului, și feciorii lui veniseră la pustnic și-l rugaseră fierbinte să facă rugăciuni pentru el și să-i lungească viața.

Teodorit cunoscuse, în duhul său de cuvios, că boala lui Vasilie este un canon pe care i-l trimite Atotputernicul și începuse lupta, cu mătăanii, cu post negru, cu cetanii de zi și de noapte.

Dar simțea că Sf. Arhanghel, prea luminosul Mihail, purtătorul săbiei cu două tăiușuri (și care pătrunde până la despărțitura dintre suflet și duh, dintre încheeturi și măduvă — *Evrei 4, 12*) nu e bucuroso de rugăciunile lui Teodorit și de întârzierea săvârșirii lui Vasilie.

Teodorit stătea și se socotea : Vasilie Prisăcaru nu e om prea trecut. Are o casă de copii, unii dintre ei încă fără de nădragi. Avere să le lase nu are. Treburile i sunt încurcate. Strânsura din țarină n'a isprăvit-o. Cu toamna aceasta secetoasă, arătură n'a putut să facă... De altă parte, canonul pe care i l-am dat, la spovedania dela Paște, nu l-a mântuit... Cum să se ducă el acum înaintea Stăpânului, neîmpăcat, nelimpezit, cu inima încălțită în mărâcinii pământești ? Sf. Arhanghel își știe socotelile și o fi având poruncă să-i ia sufletul, dar Dumnezeu a pus în inima omului, râvna și rugăciunea și cu râvnă fierbinte și cu rugăciunea care nu cunoaște șovăiala înduplecăm munții, boala, moartea și însăși mânia lui Dumnezeu... Doar Ilie era om, asemenea cu noi în slăbiciuni, și cu rugăciune s'a rugat ca să nu plouă și nu a plouat pe pământ trei ani și șase luni. (*Iacov 5, 17*).

Drept aceea, Teodorit stăruiește în rugăciuni, în cetanii și în mijlociri, la Porțile Milostivirii, aidoma ca văduva din Sf-ta Evanghelie, la ușa Judecătorului Nedrept. A cetit și a recitit *Psaltirea, Evangheliarul, Ceeslovul, Apostolul* și a bătut șapte mii de mătăanii, câte cinci sute, pe fiecare zi. Astăzi sunt tocmai două săptămâni de când a început acest canon și e gata să-l ia încă odată, dela capăt...

Teodorit citește *Slujba Acatistului Domnului Nostru Iisus Christos* : „O prea dulce și întru tot îndurate Iisuse, primește acum această puțină rugăciune a noastră, precum ai primit cei doi hani ai

văduvei și păzește moștenirea ta de vrăjmașii cei văzuți și de cei nevăzuți, de venirea-asupra a altor neamuri, de neputințe și de foamete, și — din muncile cele viitoare scoate-ne pe toți cari strigăm ție : Aliluia !...“

El citește pe prispa chiliei, lângă biserica albă și sihastră. Glasul lui se ridică nalt și cucernic, fâlfăie pe subt strășinile sfinte și se distramă hohotitor, printre stânci și printre brazi. Nici o făptură omească nu aude glasul lui Teodorit. Numai îngerii lui Dumnezeu și sălbătăciunile pădurii aud zvonul acestor rugăciuni. E singurătate desăvârșită în toată împrejurimea. Stâncile spintecate drept (ca sfoara cu plumb la vârful zidarului), stau cenușii și cu șiruri de picătură ruginie, în bătaia soarelui, de după amiază. Pe deasupra, brazii încreștați în creștetele sure pândesc, cu toate ramurile lor încropite și negre, adierile, zefirii și mișcările văzduhului, care au adormit cine știe unde, de multe zile.

Toamna e secetoasă și fără de barizuri. Imprejurul sihăstriei lui Teodorit, munții clocotesc, subt codrii de brad și de fag, în grămădiri, în suișuri și în coborâșuri, aci de păcură aci de văpaie. Ochiul sihastrului cuprinde această privesște, cunoscută lui de atâția ani, și cu gândul și cu cuvântul dăpână mereu mărgăritarele cele duhovnicești, din colanul *Acatistului*... Toți fagii, toți cornii, toți ci-reșii sălbatici, de pe aceste coaste și de pe aceste spinări muntoase, s'au prefăcut în fuioare de porfiră ! Dumnezeu cel ce se investmintă, primăvara, în sacosul de in al tuturor copacilor cu floare albă, voește să se îmbrace, toamna, în mantia împărătească a codrilor de pară și de aur.

De pe prispa chiliei, din pragul bisericii sau din ferestruicile sfântului locaș, ieroshimonahul Teodorit preamărește pe Ziditorul, de ani de zile, cântând și evlavisindu-se cu Proorocul David :

„...Tu ai întemeiat pământul pe taracii lui, așa ca să nu se clatine în veac și în vecinicie. Cu adâncul apelor de sus — aidoma unui talar — tu l-ai acoperit, astfel că pe munți au stătut apele. La certarea ta, ele au fugit ; la glasul tunetului tău s'au dat înapoi înfrioșate. De pe munți, s'au pogorât în văi, către locul pe care l-ai statornicit lor. Hotar le-ai pus pe care nu-l vor trece, nu se vor mai întoarce ca să acopere pământul. Tu trimiți izvoare jos în văi ; ele își iau calea printre munți.

Ele adapă toate dobitoacele câmpiei ; asinii sălbatici își astâmpără setea lor..." (Psalmul 104, 5-11).

La această înălțime și în sihăstria lui Teodorit, Dumnezeu a orânduit lucrurile după alt dreptar și cu altă înțelepciune. Păraele scad vara aproape cu totul, iar, uneori, când toamna e secetoasă, ca est-timp, picătura de apă se face picătură de piatră scumpă ! Oamenii nu tânjesc, fiindcă, afară de Teodorit, în această cetate a stâncilor nu mai este nici un om. Iar lui Teodorit i-a lăsat Dumnezeu o tainică vână de apă, care licărește în fundul unei peșteri, aci aproape... Dar sărmanele făpturi, fără de grai și fără de răutate, rățăcesc însetate, prin această pustietate, zile întregi...

Ciutele, caprele negre, pasările cerului vin, în vremea arșiței și a secetei, să soarbă o înghițitură de apă din jghiabul lui Teodorit...

ba coarnelor ca un policandru, și cerceta cu ochi înțelegători sihăstria lui Teodorit. Era un prieten cunoscut din alte zile. Călugărul se gândi :— Este apă... Am turnat mai adineaori... Nu e rece, dar n'am ce mă face... Acum adăp sufletul lui Vasilie.

Dar în urma cerbului se ivi o cerboaică, și apoi încă una, și iar un cerb și încă o cerboaică și apoi, o turmă întreagă !... Teodorit se simți în mare nedomirire și în mare cumpănă. Ce trebuie să facă?... Să lase fără apă bieteles dobitoace însetate, sau să lase fără rugăciuni pe cel ce trăgea de moarte, la picioarele muntelui ?

Putina era plină cu apă. Teodorit avea în chilie numai o oală nezmălțuită. Cu oala aceasta se slujea și pe sine și pe mosafirii pădurii și ai Domnului. Incepu să care apă din putină și s'o toarne în jgheab. Turma cerbilor așteptă un răstimp subț

Puscicul a săpat în piatră, lângă sfântul altar, un fel de lighean în care toarnă apă în fiecare dimineață, spre adăparea făpturilor lui Dumnezeu. Dar ca să nu se sfiască nevinovatele dobitoace și zburătoare, Teodorit a pus, între troc și prispa lui, un trunchi de brad scobit ca un jghiab și astfel, fără să se arăte și rămânând lângă casă, trimite apa, pe jghiab, în adăpătoarea din dosul altarului.

În chilia lui are o putină pe care o umple zilnic, dar în peșteră trebuie să intri pe brânci, vâna de apă e subțire ca o brătară de argint și vasul de cărat al lui Teodorit este un fedeleș ciobănesc. Ci pe când sihastrul stăruia în lupta sa duhovnicească și amesteca strigările și chemările din cărți cu frângerea trupului în cinstitele mătăanii, dincolo de biserică, pe poteca pogorătoare din codru, se arată un cerb.

Ținea cu măreție capul sus, purtându-și podoa-

bolțile codrului și apoi se urni cu luare aminte. Veneau unul după altul, cu botul ridicat în sus și înfiorat. Simțiau apa aci aproape. Cunoșteau adăpătoarea lui Teodorit.

Ieroshimonahul își aruncă trențele de pe el și se zori la treabă, dar nu rupse firul rugăciunii :

...Cuvine-se cu adevărat să te ferimim... Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluește-ne pre noi !... Prea Sfântă Treime, miluește-ne pre noi... Și osârdnicul călugăr alerga cu oala în mână, dela putină la jgheab, dela jgheab la putină, voind să răcorească și însetatele dobitoace, voind să păstreze, casei și copiilor, și sufletul lui Vasilie... Căci se zice în Sfânta Evanghelie: Pe acestea trebuia să le faceți și pe acelea să nu le lăsați. (Matei 23, 23).

Dar când putina era aproape goală și Teodorit se pleca în ea să mai ridice încă o oală de apă, avu

o răpire de sine. I se păru că din fundul putinei izbucnește un val de flacără și de iachint și auzi, limpede de tot, glasul Sfântului Arhanghel: — Oprește-te Teodorit! Nu bați de seamă că te joci cu sfânta rugăciune?

Călugărul se deșteptă din beția cucerniceii lui bizuințe și înțelese că Sf. Mihail are dreptate. Era gol, era ud și turna rugăciunile cu oala!

Cerbiu lui Dumnezeu se săturară și intrară în grajdurile pădurii. Teodorit își puse trențele pe el și șezu pe bârna prispei, ostenit și gânditor... Slu-gă netrebnică sânt! Ce eram dator să fac am făcut... (Luca 17, 10). Și cerbiu și sufletul lui Vasilie sunt ai lui Dumnezeu și stau în mâna lui cea atot-puternică!

Apoi, călugărul se socoti mai departe: Dumnezeu mi-a trimis aceste fapte ale lui, necuvântă-toare, cari mi-au rupt firul rugăciunii... El știe ce face. Să-l slăbesc o leacă cu văicărelele văduvei.

Teodorit luă fedeleșul în spinare și porni spre peștera cu izvorul, să care apă și să umple la loc putina din chilie. Se trudi așa până la apusul soarelui și împlini și acest canon de oase frânte și de slujire, față cu cei mai mici din zidirea lui Dumnezeu.

Când lumina cerului era aproape să se stingă, o făptură omenească se ivi în sihăstria lui Teodorit. Era Onisim, feciorul cel mare al lui Vasilie.

— Sărutămu-ți dreapta, Cuvioase Părinte. Tai-ca s'a săvârșit din viață acum două ceasuri.

— Am avut semn că așa trebuie să fie. Am ținut piept Sfântului Arhanghel două săptămâni. Des-tul!... Țărâna cu lumina! Nebunia cu înțelepciunea!... Aprinde făclia aceasta și ingenuchiază lângă mine, să preamărim pe Părintele Luminilor și al Înțelepciunii!

GALA GALACTION

Desene de N. N. Tonitza

